

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/73/2025
Identifikačné číslo spisu:	5322202546
Dátum vydania rozhodnutia:	29.01.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Mario Dubaň
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:5322202546.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 35 724 803, zastúpeného advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 53 255 739, proti žalovanému J. F., narodenému XX. E. XXXX, O., S. XXX/XX, o zaplatenie 18 001,70 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. CA-8Csp/31/2022, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 12. novembra 2024 sp. zn. 9CoCsp/15/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému nepriznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) podľa § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) výrokom I. potvrdil rozsudok Okresného súdu Žilina (ďalej aj „súd prvej inštancie“ resp. „prvoinštančný súd“) zo 14. decembra 2023 č. k. CA-8Csp/31/2022-188, ktorým zamietol žalobu žalobcu (pôvodne BSNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA) o zaplatenie 18 001,07 eura s príslušenstvom titulom nevrátenia poskytnutých finančných prostriedkov formou spotrebiteľského úveru a ktorým rozhodol, že žalovanému proti žalobcovi nepriznáva nárok na náhradu trov konania; výrokom II. žalovanému nepriznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

1.1. V dôvodoch rozhodnutia súd prvej inštancie po právnej stránke aplikoval ustanovenia § 53 ods. 9, § 565, § 37, § 39 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), § 9 ods. 2, § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“) a § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o bankách“).

1.2. Východiskovo prvoinštančný súd úverovú zmluvu uzatvorenú medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu. Obsahom predmetnej zmluvy bol záväzok žalobcu poskytnúť žalovanému účelový spotrebiteľský úver vo výške 30.293 eur na multiprojekt a súčasne záväzok žalovaného vrátiť poskytnutý úver spolu s dohodnutými úrokmi a poplatkami a to formou 96 mesačných splátok vo výške 425,20 eura so splatnosťou prvej splátky 15. mája 2017 a termínom konečnej splatnosti 15. apríla 2025. Úroková sadzba bola dojednaná ako fixná 6,9 %, RPMN v zmluve bola stanovená vo výške 7,12 %. Celkovú sumu, ktorú sa žalovaný zaviazal uhradiť bola čiastka 39 504 eur. V predmetnej zmluve uzavrel žalobca - jeho právny predchodca ako veriteľ na jednej strane so žalovaným ako dlžníkom na strane druhej Zmluvu o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydání kreditnej karty (ďalej len "úverová zmluva") podľa zákona č. 129/2010 Z. z. a Rámcovú zmluvu o poskytovaní platobných služieb (ďalej len "rámcová zmluva") podľa zákona č. 492/2009 Z. z. o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Obsahom úverovej zmluvy bol záväzok žalobcu poskytnúť žalovanému revolvingový úver vo forme úverového rámca do výšky 5 000 eur na financovanie kúpy spotrebného tovaru u predajcu uvedeného na úverovej zmluve a súčasne záväzok žalovaného vrátiť poskytnutý revolvingový úver spolu s dohodnutými úrokmi a poplatkami formou dohodnutých mesačných splátok

1.3. Po vykonanom dokazovaní prvoinštančný súd dospel k záveru, že neboli splnené všetky zákonné podmienky pre zosplatenie spotrebiteľského úveru k 03. marcu 2020 a revolvingového úveru k 16. marcu 2020 podľa § 565 OZ v spojení s § 53 ods. 9 OZ, t. j. že právnym predchodcom žalobcu nedošlo k zosplateniu úveru zákonným spôsobom pre neurčitosť tohto právneho úkonu (37 OZ) z dôvodu chýbajúcej identifikácie nezaplatenej splátky, pre ktorú sa právny predchodca žalobcu rozhodol zosplatiť úver. Pokiaľ aj právny zástupca žalobcu uvádzal dátumy a splátky, pre ktoré nastalo zosplatenie úverov, tieto informácie z jednostranných úkonov, ktoré zasielal žalovanému, nevypĺyvali a išlo o dodatočné tvrdenia na podporu ním podanej žaloby, ktoré však podľa názoru súdu prvej inštancie nemohli zhojiť nedostatok tohto úkonu. Konajúci súd uzavrel, že právny úkon zosplatenia je pre jeho neurčitosť neplatný podľa § 37 ods. 1 OZ; z dôvodu, že pohľadávka sa nestala splatnou pred postúpením, a zároveň pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu, súd prvej inštancie podanú žalobu zamietol. Výrok o trovách odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 CSP v spojení s Čl. 17 CSP a žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal, nakoľko podľa obsahu spisu mu žiadne trovy nevznikli.

2. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie postupom podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil a v celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, a preto naň v podrobnostiach poukázal (§ 387 ods. 2 CSP). Nad rámec odôvodnenia zdôraznil, že ak má byť naplnený účel ustanovenia § 53 ods. 9 OZ, ktorého podstatou je vytvorenie možnosti pre spotrebiteľa predísť eventualite predčasného zosplatenia jeho dlhu (a tým vyvolanej strate výhody splátok), a to tak, že zaplatí konkrétnu splátku, s ktorou je v omeškaní viac ako 3 mesiace, je z uvedeného možno vyvodiť jediný akceptovateľný záver, a to nevyhnutnosť presnej, nezameniteľnej identifikácie (vo výzve) splátky, na ktorú sa viažu tak zásadné právne účinky, akými sú nástup mimoriadneho zosplatenia a začiatok plynutia premlčacej doby. Určenie konkrétnej splátky je o to viac nevyhnutné, že predčasné zosplatenie je právom veriteľa, nie jeho povinnosťou, a je na jeho uvážení, či a pre ktorú omeškanú splátku sa rozhodne toto svoje právo využiť. Na záver k uvedenej námietke odvolací súd konštatoval, že nakoľko právo na zosplatenie môže veriteľ využiť najneskôr do splatnosti nasledujúcej splátky, tvrdenie žalobcu, že označenie konkrétnej splátky, ku ktorej sa viaže uplatnenie tohto práva, je nadbytočné, stráca akýkoľvek logický základ. Spornosť, resp. nejasnosť v týchto otázkach (určenia rozhodného momentu) je totiž v zjavnom rozpore s princípom právnej istoty na strane spotrebiteľa.

2.1. Odvolací súd v kontexte uvedeného proklamoval, že nemôže obstať odvolateľovo bagatelizovanie vymedzenia konkrétnej splátky, pre ktorú má dôjsť k zosplateniu. Takýto výklad by oslaboval možnosť dlžníka odvrátiť zosplatenie a následné postúpenie pohľadávky. Nadväzne je zodpovedajúce účelu zákona od veriteľa požadovať, aby dotknutá výzva obsahovala presné uvedenie splátky, od ktorej sa mimoriadne zosplatenie odvíja. Inak výzva na zaplatenie nie je dostatočne kvalifikovaná, na základe

čoho jej nie je možné priznať relevanciu vo vzťahu k splneniu podmienok podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách. Okrem toho, že je súd povinný vychádzať z doslovného znenia právneho predpisu, je tiež povinný v zmysle nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 171/05 z 27. februára 2008 prihliadať aj na účel zákona. Ustanovenie § 53 ods. 9 v spojení s § 565 OZ je prejavom právnej ochrany dlžníka ako slabšej strany v spotrebiteľských sporoch. Odvolací súd ďalej akcentoval, že samotným cieľom zákonodarcu bolo zamedziť zneužívaniu predčasnej splatnosti pohľadávky v režime § 565 OZ, ktorý bol sám osebe ustanovený pomerne prísne, zákonodarca v čl. I novelizačnom bode 5 zákona č. 379/2008 Z. z., ktorým sa novelizoval Občiansky zákonník, zaviedol predmetné ustanovenie, ktorého osobitnú úpravu a nevyhnutnosť jej prijatia z vecného hľadiska odôvodnil nasledovne: „Úprava straty výhody splátok v spotrebiteľských veciach podľa § 565 Občianskeho zákonníka vytvára v praxi neprimerané situácie“.

2.2. Odvolací súd ďalej rozviedol úvahu, že rozhodnutie prvoinštančného súdu je v súlade s účelom právnej ochrany spotrebiteľa ako slabšej strany v spore, prejavujúcej sa v uvedených zákonných ustanoveniach, tak aj v rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý opakovane vo svojich rozhodnutiach potvrdil záver, že následkom postupu pohľadávky, ohľadom ktorej nie je cesia podľa § 525 OZ alebo podľa osobitných predpisov dovolená, je absolútna neplatnosť zmluvy o postúpení pre jej rozpor so zákonom (§ 39 OZ), pričom na absolútnu neplatnosť postúpenia musí prihliadnuť súd aj bez námietky (z úradnej povinnosti). Ak teda dôjde k postúpeniu pohľadávky, ohľadom ktorej to zákon vylučuje, ide o cesiu neplatnú ex tunc a jej neplatnosť nie je možné zhojiť (m. m. 1Cdo/147/2017). Dôvodil, že v tomto prípade pri ochrane dlžníka ide práve o to, aby dlžník mal možnosť odvrátiť zosplatnenie celého úveru uhradením konkrétnej splátky. Preto bol názoru, že je potrebné špecifikovať konkrétnu splátku, pre ktorú sa má úver zosplatniť, aby mohol spotrebiteľ tento účinok uhradením takto určenej splátky odvrátiť.

2.3. Odvolací súd ako nedôvodnú vyhodnotil aj tú časť oponentúry žalobcu, v ktorej namietal, že prvoinštančný súd rozhodol o pripustení, aby do konania vstúpil žalobca namiesto pôvodného žalobcu; uviedol, že súd v súlade s judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky skúmal preukázanie formálnych podmienok, t. j. že nastala právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv alebo povinností na iného, ďalej že sa táto právna skutočnosť týka práva alebo povinnosti doterajšieho účastníka konania, že táto skutočnosť nastala po začatí konania, a napokon, že nadobúdateľ práva súhlasí so vstupom do konania, ak má nastúpiť na miesto doterajšieho žalobcu. Nakoľko má ísť o právnu skutočnosť, o ktorej sa koná, nejde teda o už vopred známy výsledok tohto konania vo veci samej, ale len o splnenie formálnych náležitostí potrebných pre tento typ procesného rozhodnutia. Odvolací súd v súhrne odvolacie námietky žalobcu posúdil ako nespôsobilé privodiť iné ako potvrdzujúce rozhodnutie. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol v súlade s ustanovením § 396 ods. 1 CSP pri aplikácii § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP podľa procesného výsledku konania.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Váda zmatečnosti mala spočívať v tom, že odvolací súd odôvodnil svoj potvrdzujúci rozsudok arbitrárne, pričom vniesol do problematiky vyhlásenia splatnosti v sporoch s prvkom spotrebiteľa nepredvídateľnosť. Napadnuté rozhodnutie je nekonzistentné s rozhodovacou praxou ostatných krajských súdov, vrátane rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít, a z tohto dôvodu aj nepredvídateľné, čo zakladá aj porušenie práva na spravodlivý súdny proces na úkor žalobcu.

3.1. Žalobca prípustnosť dovolania vyvodzoval aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c) CSP. Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 CSP záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne, t. j. či je veriteľ povinný za dodržania podmienok uvedených v § 53 ods. 9 OZ a § 565 OZ súčasne v podaní, ktorým toto právo uplatňuje uvádzať, pre ktorú konkrétnu splátku pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti pohľadávky, t. j. či je skutkové vymedzenie splátky, pre nesplnenie ktorej došlo k uplatneniu práva podľa § 565 OZ v spojení s ustanovením § 53 ods. 9 OZ náležitosťou takéhoto právneho úkonu, ktorej prípadné neuvedenie by spôsobovalo neplatnosť tohto

právneho úkonu.

3.2. Mal za to, že veriteľ nie je povinný uvádzať konkrétnu splátku, pre ktorú sa veriteľ chystá, prípadne pre ktorú veriteľ pristúpil k vyhláseniu splatnosti úveru. Zastával názor, že postupca využil právo podľa § 565 OZ a vyzval žalovaného na úhradu dlžnej sumy v lehote nie kratšej ako 15 dní v súlade s § 53 ods. 9 OZ v spojitosti s § 565 OZ - a z jeho strany nedošlo k porušeniu žiadnej zákonnej povinnosti, v dôsledku čoho nemožno prijať iný právny záver ako ten, že v súdenom prípade došlo k platnému vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru a tým pádom aj k platnému postúpeniu pohľadávky. Vo veci konajúce súdy však zastali úplne opačný názor, že výzva musí obsahovať identifikáciu tej splátky, pre ktorú sa veriteľ rozhodol využiť svoje právo na zosplatnenie celého dlhu, pretože ak taký údaj neobsahuje, tak je neurčitý a nejasný. Určenie, pre nezaplatenie ktorej konkrétne určenej splátky nastalo zosplatnenie dlhu je právnym posúdením, t. j. výhradne na posúdení súdu a žalobca nemá povinnosť vec právne kvalifikovať, ale len skutkovo vymedziť. V tejto súvislosti poukázal na rozdielnú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o totožnej otázke; v rozhodnutí z 30. januára 2024 sp. zn. 1Cdo/123/2022 najvyššia súdna inšancia poskytla odlišné posúdenie otázky určitosti výzvy - upozornenia, ktorá je predpokladom zosplatnenia úveru, keď konštatoval: „Dovolací súd sa nestotožňuje s názorom, ktorý prezentovali dovolatelia, že špecifikácia splátky, pre ktorú dochádza k zosplatneniu, by mala byť podmienkou platnosti predčasného zosplatnenia dlhu. Žiadnu takúto povinnosť (uviesť v zosplatnení konkrétnu splátku) zákon veriteľovi neukladá. Dovolací súd tiež nepovažuje za potrebné na tomto mieste viesť polemiku o tom, či je určenie splátky, ktorá vyvolala zosplatnenie, skutkovou alebo právnou otázkou (skutkovou otázkou nesporne je označenie takejto splátky vo výzve na zaplatenie alebo v samotnom zosplatnení; ak však tieto listiny vymedzenie relevantnej splátky neobsahujú, je jej určenie na účely začatia počítania premľacej doby len právnym konštruktom). Považuje však za vhodné uviesť, že pokiaľ sa vykonaným dokazovaním nepreukáže opak, treba vychádzať z princípu racionálneho správania účastníkov zmluvných vzťahov, ktorí konajú v súlade so zákonom, a teda vzhľadom na ustanovenie § 565 druhej vety Občianskeho zákonníka je potrebné predpokladať, že zosplatnenie bolo vyvolané tou splátkou, ktorá bola v čase zosplatnenia tri mesiace po splatnosti.”

3.3. Dovolací súd sa v rozhodnutí, v ktorom riešil aj otázku špecifikácie splátky, pre ktorú má veriteľ v úmysle vyhlásiť alebo vyhlasuje mimoriadnu splatnosť vyjadril rozdielne od vyššie citovaného rozhodnutia sp. zn. 1Cdo/123/2022; konkrétne v uznesení sp. zn. 5Cdo/197/2022 dospel k opačnému záveru: „Ak zo strany veriteľa dôjde k vyhláseniu úveru za predčasne splatný v súlade s ustanovením § 565 OZ a § 53 ods. 9 OZ, pre platný úkon zosplatnenia je zo strany veriteľa nevyhnutné, aby už v tejto výzve (upozornení spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva) presne špecifikoval konkrétnu splátku, pre ktorú môže jednorazovo a predčasne zosplatniť celý dlh. Ak veriteľ oznámi iba dlžnú sumu s upozornením na možnosť zosplatnenia celého úveru, môže byť spotrebiteľ pomýlený a v dôsledku informačnej asymetrie poškodený.” Z vyššie uvedeného pre dovolateľa vyplynulo, že dovolací súd pristupuje k výkladu ustanovenia § 53 ods. 9 OZ a § 565 OZ rozdielne, čím bol naplnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP.

3.4. Žalobca prípustnosť dovolania vyvodzoval aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Rozhodnutie odvolacieho súd záviselo od vyriešenia právnej otázky platnosti postúpenia pohľadávky, pripustenia zmeny strany sporu počas prebiehajúceho sporového konania a následného (opätovného) skúmania platnosti postúpenia pohľadávky a aktívnej vecnej legitímácie žalobcu s opačným záverom, než tým, k akému dospel v čase, kedy súd zmenu pripustil. Poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu z 29. septembra 2021 sp. zn. 3Cdo/57/2020, ktorý uvažoval tak, že ak súd skúma aktívnu vecnú legitímáciu ex offo, činí tak kedykoľvek v priebehu konania a bez akýchkoľvek rozumných pochybností tak činí v čase, kedy má dôjsť k zmene subjektu na strane žalobcu. Súdna rozhodnutia (aj keď procesnej povahy) by si z logiky veci nemali protirečiť. Nesprávny je právny záver súdu o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v predmetnom konaní (viď vyššie), a protirečí si s predtým vydaným uznesením súdu o pripustení zmeny na strane žalobcu. Z týchto dôvodov žiadal rozsudky súdov nižších inšancií zrušiť a vec vrátiť prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§

35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť, pretože nie je prípustné.

5. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej Civilným sporovým poriadkom. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

6. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

10. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. Dovolací súd je viazaný iba vymedzením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré považuje dovolateľ za nesprávne, nie však už určením, pod ktorý prípad prípustnosti jej riešenia (§ 421 ods. 1 CSP) táto otázka spadá. Z uvedeného dôvodu dovolací súd z hľadiska prípustnosti dovolania posudzuje (iba) materiálny substrát samotného dovolacieho konania spočívajúci vo vymedzení právnej otázky a predstretí vlastnej argumentácie dovolateľa v zmysle § 432 ods. 2 CSP, súčasne zohľadňujúc vlastnú rozhodovaciu prax (iura novit curia m.m. sp. zn. 4Cdo/11/2021, 8Cdo/54/2018, I. ÚS 51/2020).

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

12. V hierarchii postupu dovolacieho prieskumu platí, že dovolací súd najprv skúma prípustnosť dovolania z dôvodu zmätočnosti a až ak namietaný dôvod podľa § 420 CSP preukázaný nie je, pristúpi

subsidiárne k prieskumu dovolacieho dôvodu spočívajúceho v správnosti právneho posúdenia veci (§ 421 CSP).

13. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

14. So zreteľom na uvedené dovolací súd pristúpil k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý proces. V danom prípade však obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

15. Napadnuté rozhodnutie nemožno považovať za nepreskúmateľné či nedostatočne odôvodnené. Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené, aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť; treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu.

16. Námietky žalobcu o nekonzistentnosti, arbitrárnosti a nepredvídateľnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu založené na argumente, že jeho reflexie sú v rozpore s právnymi závermi v rozhodnutiach najvyšších súdnych autorít a iných krajských súdov, sa v kontexte najnovšej judikatúry dovolacieho súdu (R 34/2025, 1VCdo/4/2024), o ktorých bude ešte reč, javia z dôvodu právnej neudržateľnosti ako neakceptovateľné resp. neopodstatnené. Aj keď žalobca tvrdí nedostatok rozhodnutia odvolacieho súdu označil ako vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP a tiež ako nesprávne právne posúdenie podľa § 421 ods. 1 písm. a) resp. c) CSP, v okolnostiach jeho prípadu to nie je nepochopiteľné, hoci vo všeobecnosti obvykle nenastáva situácia, že by obsahovo tá istá dovolacia námetka spadala pod obidva dôvody prípustnosti dovolania (IV. ÚS 372/2020).

17. Na uvedenom základe dovolací súd nezistil také nedostatky v postupe odvolacieho súdu, ktoré by odôvodňovali arbitrárnosť, resp. nepreskúmateľnosť jeho záverov. Z napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvôľu alebo znamenala aplikáciu príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov popierajúcu ich účel, podstatu a zmysel. Odôvodnenie napadnutého rozsudku dalo jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na to, akými úvahami sa riadil odvolací súd pri prijímaní záveru o potrebe zamietnutia žaloby pre nedostatok aktívnej legitimácie žalobcu. Za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívnym uspokojivým spôsobom.

18. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

19. Odvolací súd mal napadnutým rozhodnutím porušiť aj princíp predvídateľnosti, ergo právnej istoty podľa článku 2 CSP bez náležitého odôvodnenia odklonu, čo má zakladať ďalšiu vadu zmätočnosti. Podľa článku 2 ods. 1 až 3 CSP ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Ak sa spor na základe prihliadnutia na prípadné skutkové a právne osobitosti prípadu rozhodne inak, každý má právo na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie tohto odklonu.

20. Poznajúc vlastnú rozhodovaciu činnosť najvyšší súd konštatuje, že do prijatia judikátu publikovaného pod č. R 34/2025 v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 3/2025 a rozhodnutia veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu v druhovo totožnej veci z 05. augusta 2025 sp. zn. IVCdo/4/2024, do vyhlásenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu (12. novembra 2024) neexistovalo rozhodnutie najvyššieho súdu, ktoré by sa výslovne (a nie iba okrajovo) v spore nastolenou problematikou zaoberalo, takže v žiadnom prípade nemožno dospieť k záveru, že by odvolací súd rozhodol v spore v rozpore s ustálenou súdnou praxou, práve naopak, čo dokazuje ďalšia rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

21. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP v posudzovanom prípade nezistil. Dovolanie je preto v tejto časti procesne neprípustné.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP

22. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP má určujúci význam vymedzenie „právnej“ otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne, lebo pri jej riešení ešte nedošlo k ustáleniu rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, alebo jeho jednotlivé senáty naďalej zastávajú odlišné (rozdielne) právne názory, čo sa prejavuje v ich rozdielnom rozhodovaní.

23. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú, ako aj o otázku procesnoprávnú (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Na to, aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti (vecnej prejednávateľnosti) dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP.

24. Dovolateľ v preskúmvanej veci k dôvodnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c) CSP namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, či je veriteľ povinný za dodržania podmienok uvedených v § 53 ods. 9 OZ a § 565 OZ súčasne v podaní, ktorým toto právo uplatňuje uvádzať, pre ktorú konkrétnu splátku pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti

pohľadávky, t. j. či je skutkové vymedzenie splátky, pre nesplnenie ktorej došlo k uplatneniu práva podľa § 565 OZ v spojení s ustanovením § 53 ods. 9 OZ náležitosťou takéhoto právneho úkonu, ktorej prípadné neuvedenie by spôsobovalo neplatnosť tohto právneho úkonu. Túto otázku považuje v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu rozhodovanú rozdielne (sp. zn. 1Cdo/123/2022, 5Cdo/197/2022).

25. Vychádzajúc z dovolateľom formulovanej právnej otázky (a poznajúc vlastnú rozhodovaciu činnosť) dospel dovolací súd k záveru, že ide o právnu otázku, ktorá bola jednou z rozhodujúcich pre právne posúdenie sporu odvolacím súdom a ktorá zároveň v čase podania dovolania nebola dovolacím súdom definitívne vyriešená a pokiaľ sa k nej dovolací súd aj nemeritórne vyjadroval, nebol zjednotený na podstate jej právneho posúdenia. Ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu totiž netvorí jediné relevantné rozhodnutie dovolacieho súdu o spornej právnej otázke (nepublikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky), ktoré z povahy veci nemôže predstavovať otázku vyriešenú, teda takú otázku, o ktorej existuje ustálená rozhodovacia prax, pretože sa nejedná o tzv. judikát publikovaný v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, ani o prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu (porovnaj tiež nález Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 459/2022).

26. Z uvedených východísk možno rezumovať najmä to, že ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu netvorí uznesenie dovolacieho súdu o spornej právnej otázke vo veci sp. zn. 1Cdo/123/2022 z 30. januára 2024. Platí to o to viac, keď pre neprípustnosť dovolacích otázok v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/123/2022, na ktoré poukazoval dovolateľ, najvyšší súd meritórne nastolenú otázku ani neriešil. Uvedené akcentoval Ústavný súd Slovenskej republiky nasledovne: „(...) len na okraj a doplnkovo vyjadrené právne názory senátov najvyššieho súdu, ktoré hoci sú súčasťou odôvodnení rozhodnutí dovolacieho súdu, nemožno považovať za záväzné právne názory, keďže neboli dôvodom, bez vyriešenia ktorých by dané veci nebolo možné rozhodnúť“ (porovnaj sp. zn. III. ÚS 157/2025). Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/123/2022 právny názor o nadbytočnosti konkretizácie omeškanej splátky vo výzve či oznámení o zosplatnení vyslovil len ako protiargument, k nie pre vec rozhodujúcej argumentácii dovolateľov o špecifikácii omeškanej splátky ako podmienky platnosti zosplatnenia. Ťažiskovo riešil otázku začiatku plynutia premĺčacej doby v zmysle ustanovenia § 103 OZ a iba okrajovo sa vyjadril k otázke náležitostí vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru v tom zmysle, či predmetný úkon má obsahovať vymedzenie/určenie splátky zakladajúcej právo na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru ako (esenciálnej) náležitosti tohto právneho úkonu; dospel k negatívnemu záveru, ktorý založil len na konštatovaní, že povinnosť označiť vo vyhlásení predčasnej splatnosti (zosplatnení) konkrétnu splátku zákon veriteľovi neukladá.

27. Obdobné úvahy možno subsumovať aj k druhému rozhodnutiu najvyššieho súdu z 26. júna 2024 sp. zn. 5Cdo/197/2022, ktorým došlo k zrušeniu napadnutého rozsudku pre jeho nepreskúmateľnosť s tým, že nerešpektovaním pravidla riadneho odôvodnenia rozhodnutia súdu došlo v konaní k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f) CSP. Z tohto dôvodu dovolaním napadnuté rozhodnutie najvyšší súd zrušil bez toho, aby sa zaoberal správnosťou právnych záverov, na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie súdu (bod 13). Preto, pokiaľ aj odôvodnenie predmetného rozhodnutia obsahuje doplnkovo vyjadrené právne názory (body 12.2, 12.3) na ktoré poukazoval aj dovolateľ, nemožno ich považovať za záväzné právne názory, pretože sa objavili len pri konštatácii dôvodnosti nedostatočného zdôvodnenia odvolacieho rozhodnutia.

28. Vychádzajúc z dovolateľom formulovanej právnej otázky možno preto uzavrieť, že v prípade otázky, či je veriteľ povinný za dodržania podmienok uvedených v § 53 ods. 9 OZ a § 565 OZ súčasne v podaní, ktorým toto právo uplatňuje uvádzať, pre ktorú konkrétnu splátku pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti pohľadávky, t. j. či je skutkové vymedzenie splátky, pre nesplnenie ktorej došlo k uplatneniu práva podľa § 565 OZ v spojení s ustanovením § 53 ods. 9 OZ náležitosťou takéhoto právneho úkonu, ktorej prípadné neuvedenie by spôsobovalo neplatnosť tohto právneho úkonu - ide o právnu otázku, ktorá bola rozhodujúcou pre právne posúdenie sporu odvolacím súdom a zároveň v čase podania dovolania (21. januára 2025) nebola dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne a nebola ani judikatúrne vyriešená.

29. Dovolací súd v kontexte uvedeného upriamuje pozornosť na skutočnosť, že senát najvyššieho súdu (6C) vo svojom uznesení z 13. februára 2025 sp. zn. 6Cdo/152/2022, po rozbere relevantných právnych ustanovení (§ 37 ods. 1 OZ, § 565 vety prvej OZ a § 53 ods. 9 OZ) pri posudzovaní rovnako formulovanej otázky ako v preskúmvanej veci dospel k záveru, že „ (...) ak právo veriteľa žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky môže zmluvný partner spotrebiteľa využiť najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky (kde inak špeciálna úprava z ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka spôsobuje v drvivej väčšine prípadov vrátane všetkých dojednaní o splátkach s mesačnou a kratšou frekvenciou nepoužiteľnosť všeobecnej úpravy z § 565 vety druhej Občianskeho zákonníka o možnosti použitia práva veriteľom najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky) a takému využitiu má (musí) predchádzať upozornenie spotrebiteľa na uplatnenie práva v lehote nie kratšej ako 15 dní; bez konkretizácie splátky, pre ktorú prichádza zosplatenie, nie je možné spoľahlivo určiť, či k uplatneniu práva došlo za splnenia preň zákonom určených podmienok (uplynutia oboch v zákone ustanovených lehôt). Na právny úkon nekonkretizujúci splátku preto je dôvod nazerať ako na úkon zákon obchádzajúci (nakolko napriek nezakotveniu výslovnej zákonnej požiadavky na takúto náležitosť jej absencia spôsobuje nedodržanie účelu úpravy, ktorým je možnosť overenia si splnenia požiadaviek slúžiacich zvýšenej ochrane spotrebiteľa) a i nedostatočne určitý, v oboch prípadoch sankcionovaný neplatnosťou (či už podľa § 39 alebo § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka).“ Z týchto dôvodov senát najvyššieho súdu 6C argumenty dovolateľa na podporu tvrdenia o neexistencii žiadneho právneho podkladu pre vyžadovanie uvedenia konkretizácie splátky, pre ktorú má dôjsť k zosplateniu (v žiadosti o jednorazové splatenie, resp. v upozornení na hodlané využitie práva tejto predchádzajúcom), nepovažoval za udržateľné.

30. Posudzujúc právne účinky dovolania podľa stavu v čase jeho podania, dovolací súd konštatuje, že medzičasom Občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na svojom zasadnutí konanom 04. júna 2025 prijalo uznesenie najvyššieho súdu z 13. februára 2025 sp. zn. 6Cdo/152/2022 ako judikát, publikovaný pod č. R 34/2025 v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 3/2025, ktorého právna veta znie: „Bez konkretizácie splátky, pre ktorú prichádza zosplatenie, nie je možné spoľahlivo určiť, či k uplatneniu práva došlo za splnenia preň zákonom určených podmienok (uplynutia oboch lehôt podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31. októbra 2024). Právny úkon nekonkretizujúci splátku je preto nedostatočne určitý, sankcionovaný neplatnosťou (podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka)“. Žalobcom nastolená otázka bola tak medzičasom procesne prípustným spôsobom záväzne vyriešená, lebo tvorí ustálenú rozhodovaciu prax najvyššej súdnej autority. K retrospektívnym účinkom judikatúry dovolací súd vyjadruje vo svojich rozhodnutiach (sp. zn. 8MCdo/4/2014, 3Cdo/223/2016, 3Cdo/198/2017, 9Cdo/67/2020, 7Cdo/20/2021) priebežne stabilný názor, že účinky judikatúry nemožno obmedziť len do budúcnosti, ale nový právny názor je potrebné aplikovať aj na všetky už prebiehajúce konania. Vychádza sa z prevažujúceho prístupu, že súd právo netvorí, ale iba nachádza.

31. Z uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie žalobcu, ktorým namietal nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

32. Dovolateľ odklon odvolacieho súdu od rozhodnutia najvyššieho súdu z 29. septembra 2021 sp. zn. 3Cdo/57/2020 založil v podstate na otázke, či je súd viazaný svojím procesným rozhodnutím o zmene žalobcu a oprávnený rozhodnúť o zmene žalobcu (kedy musí mať za preukázanú aktívnu vecnú legitímáciu) a následne za nezmeneného skutkového a právneho stavu v rozhodnutí vo veci samej zmeniť svoje pôvodné právne posúdenie a žalobu zamietnuť z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu (ako nástupníckeho subjektu po pôvodnom žalobcovi), alebo je súd svojím právnym záverom o platnosti postúpenia pohľadávky (pretavenom do rozhodnutia o zmene žalobcu) viazaný. Odvolací súd túto otázku vyriešil v priamom rozpore s právnymi závermi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 3Cdo/57/2020), kedy najprv pripustil zmenu žalobcu, aby následne žalobu zamietol pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu.

33. Ako už bolo uvedené, ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu netvorí jediné relevantné

rozhodnutie dovolacieho súdu o spornej právnej otázke (nepublikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky), preto ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu nemôže tvoriť jediné uznesenie dovolacieho súdu vo veci sp. zn. 3Cdo/57/2020.

34. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/57/2020, akcentujúc rozdielnosť úprav rozhodovania o návrhoch na zmeny v okruhu účastníkov konania (dnes strán sporu) podľa Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a Civilného sporového poriadku, uvažoval tak, že kým podmienkou pozitívneho rozhodnutia o zmene podľa § 92 ods. 2 a 3 OSP bolo preukázanie nástupu právnej skutočnosti spôsobilej privodiť prevod alebo prechod práva či povinnosti, predstavujúcich predmet sporu, z pôvodného účastníka konania na inú osobu - podmienkou vyhovieť návrhu na zmenu strany sporu podľa § 80 ods. 1 a 2 CSP je preukázanie prevodu alebo prechodu práva (nielen, že k nemu malo dôjsť, ale že k nemu skutočne došlo). Doplnil, že „Práve takáto zmena právnej úpravy spôsobuje, že súd sa má k otázke nadobudnutia práva alebo povinnosti, o ktoré v konaní ide, subjektom ešte len majúcim do konania vstúpiť, vyjadriť už v rozhodnutí o zmene a konečnom rozhodnutí tak nový civilný sporový kódex zveruje prakticky len posúdenie otázky existencie žalovaného práva, resp. povinnosti u pôvodného žalobcu, resp. žalovaného (pokiaľ sa návrhu na zmenu nevyhoví), resp. podržania si žalobcom či žalovaným práva, resp. povinnosti aj k času rozhodovania vo veci samej (pokiaľ sa naopak návrhu na zmenu vyhoví)“.

35. Vec prejednávajúci senát sa s právnym názorom prezentovaným v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/57/2020 nestotožňuje a hodnotí ho ako následok uplatnenia prílišného formalizmu (textualizmu) a striktného gramatického výkladu ustanovenia § 80 ods. 1, 2 CSP, bez zohľadnenia jeho zmyslu a účelu. Zastáva názor, že súd procesným rozhodnutím, ktorým ustaluje existenciu dvoch so záujmom na výsledku sporu kontradiktórnych protistrán, neprejudikuje tento výsledok sporu, ktorý má vziť až z riadne vykonaného dokazovania. Interpretačný posun dotknutých ustanovení od prijatia nového procesného kódexu nemá žiadnu oporu ani v dôvodovej správe k Civilnému sporovému poriadku. Len ťažko možno predpokladať, že tak výrazne očividné odchýlenie (aké nastolil najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/57/2020) vo výklade obdobného ustanovenia od predošlej procesnej úpravy by nenašlo svoj prejav v dôvodovej správe ako dokumentu obsahujúceho práve dôvody potreby novej zákonnej úpravy.

36. Zohľadniac vlastnú judikatúru (aj tú, ktorou dovolateľ neargumentuje m. m. III. ÚS 76/2021, III. ÚS 163/2021) dovolací súd dáva do pozornosti, že veľký senát občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu v druhovo totožnej veci v rozhodnutí z 05. augusta 2025 sp. zn. 1VCdo/4/2024, po rozbere relevantných ustanovení § 80 ods. 1, 2 CSP pri posudzovaní identicky formulovanej otázky dospel k záveru, že „súd nie je pri rozhodovaní vo veci samej z hľadiska posúdenia aktívnej vecnej legitímácie viazaný svojím procesným rozhodnutím o zmene žalobcu (§ 80 ods. 2 CSP).“ Zaujal názor, že pri rozhodovaní o zmene subjektu podľa § 80 ods. 1 a 2 CSP súd skúma, či v danom prípade ide o takú právnu skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv alebo povinností (teda či nejde o takú právnu skutočnosť, ktorá podľa právnych predpisov nemôže mať za následok prevod alebo prechod práv alebo povinností), či skutočne nastala (teda napr. že zmluva o postúpení pohľadávky bola skutočne uzavretá) a či je v konkrétnom prípade spôsobilá mať za následok prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná. Otázkou, či tvrdené právo (povinnosť), ktoré malo byť prevedené alebo malo prejsť na iného, tu naozaj je alebo či skutočne bolo prevedené, sa súd nezaobrá, lebo sa týka už posúdenia veci samej, ku ktorému sa vyjadruje len v rozhodnutí o veci samej. Inými slovami, otázku vecnej legitímácie posudzuje súd až v rozhodnutí o veci samej na základe riadne vykonaného dokazovania a právneho posúdenia veci.

37. Posudzujúc právne účinky dovolania podľa stavu v čase jeho podania dovolací súd konštatuje, že žalobcom nastolená otázka už bola medzičasom procesne prípustným spôsobom veľkým senátom najvyššieho súdu vyriešená, pričom právny názor vyjadrený veľkým senátom je pre senáty najvyššieho súdu záväzný (§ 48 ods. 3 veta prvá CSP). V danom prípade pri riešení dovolateľom nastolenej právnej otázky od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, nedošlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci a nedošlo k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu. Z uvedených dôvodov dovolací súd podľa § 447 písm. c) CSP odmietol aj dovolanie žalobcu, ktorým namietal

nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

38. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta CSP).

39. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.